

EIERSKAPSKONTROLL

FIMIL AS

Kárášjoga gielda
Karásjok kommune

Rapport 2024

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Karasjok kommune har KomRev NORD gjennomført en eierskapskontroll i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS).

Kontrollutvalgets plikt til å påse at eierskapskontroll gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 23-2 bokstav d. En eierskapskontroll er en kontroll av hvorvidt den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring, jf. § 23-4.

Før igangsetting av eierskapskontrollen har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Karasjok kommune og FIMIL AS, jf. kommuneloven § 24-4 og revisjonsforskriften §§ 16-19. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Karasjok kommune og FIMIL AS for samarbeidet i forbindelse med gjennomføring av eierskapskontrollen.

Tromsø/Alta, 06.11.2024

Margrete Mjølhus Kleiven
*Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor,
ansvarlig for kvalitetssikring*

Bjørn-Christian Johansen
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

SAMMENDRAG

KomRev NORD har på bakgrunn av bestilling fra kontrollutvalget i Karasjok kommune gjennomført en eierskapskontroll rettet mot selskapet Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS).

Karasjok kommune har 17,5 % eierandel i FIMIL AS og deltar i et interkommunalt samarbeid om å oppfylle den lovpålagte kommunale plikten for behandling av husholdningsavfall, kommunalt næringsavfall og slam. Selskapet skal stå for innsamling, transport og behandling av alle de avfallstyper som eierkommunene til enhver tid har ansvar for. Tjenestene skal leveres til selvkost. FIMIL AS har datterselskapet Rask AS som står for håndteringen av næringsavfall.

Karasjok kommune eier FIMIL AS sammen med fem andre kommuner i Finnmark som har litt ulike eierandeler; Porsanger kommune (28,167 %), Nordkapp kommune (24,5 %), Måsøy kommune (10,833 %), Lebesby kommune (9,833 %) og Gamvik kommune (9,167 %).

Eierskapskontrollen retter seg mot Karasjok kommune, og den tar utgangspunkt i problemstillingene:

- 1. Fører Karasjok kommune kontroll med sine eierinteresser i Finnmark Miljøtjeneste AS?**
- 2. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

Når Karasjok kommune har virksomhet utenfor egen organisasjon, gjelder ikke de styringssystemene som normalt gjelder for kommunens virksomhet etter lov om kommuner og fylkeskommuner. Styringen av virksomheten må følge de regler som gjelder for den aktuelle organisasjons-/selskapsformen. Ettersom FIMIL AS er organisert som et aksjeselskap, skjer styringen gjennom, og av, generalforsamlingen, styret og daglig leder. Ved bruk av generalforsamlingen som eierorgan og styringskanal, kan kommunen som selskapseier på et overordnet nivå bestemme hvordan styret skal forvalte selskapet. Kommunen kan også etablere andre arenaer for utøvelse av eierstyring. Karasjok kommune eier selskapet sammen med flere andre kommuner, og kommunen kan dermed ikke alene gi føringer og retningslinjer for selskapet, men må gjøre det sammen med de andre kommunene gjennom generalforsamlingen.

Revisor har vurdert Karasjok kommunes kontroll med og utøvelse av eierinteresser opp mot utvalgte bestemmelser fra lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og lov om aksjeselskaper (aksjeloven). KS¹ sine 21 anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll er også sentral kilde til kriterier i denne eierskapskontrollen. Samtlige av KS sine anbefalinger til kommunene og fylkeskommunene er gjengitt i kapittel 7 i denne rapporten.

Vi har ved gjennomføringen av denne eierskapskontrollen innhentet dokumentasjon og informasjon fra Karasjok kommune og fra FIMIL AS.

¹ KS er kommunesektorens interesseorganisasjon, utviklingspartner og landets største offentlige arbeidsgiverorganisasjon. Alle kommuner og fylkeskommuner er medlemmer. KS arbeider for en selvstendig og nyskapende kommunesektor, les mer på www.ks.no/om-ks/

Revisors konklusjoner er at:

- 1. Karasjok kommune fører ikke fullt ut kontroll med sine eierinteresser i Finnmark Miljøtjeneste AS**
- 2. Karasjok kommunes eierinteresser utøves ikke fullt ut i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse**

Oppsummering av revisors funn og vurderinger:

Karasjok kommune har – enten alene og/eller sammen med de andre selskapseierne – ivaretatt flere av KS sine anbefalinger. Som eier i FIMIL AS har kommunen gjennom deltakelse i generalforsamlingen og gjennom vedtak i kommunestyret etablert flere grunnleggende og sentrale styringsverktøy som skal bidra til aktiv eierstyring, herunder kontroll med og utøvelse av eierinteresser i selskaper der kommunen deltar som eier. Både eieravtalen og selskapsvedtektene er blitt behandlet og vedtatt av kommunestyret i Karasjok. Vi finner det godgjort at Karasjok kommune har hatt et bevisst forhold til valg av selskapsform for FIMIL AS og det foreligger et skille mellom virksomheten som utfører lovpålagte tjenester for kommunene (husholdningsavfall, kommunalt avfall og slam) og virksomheten som er i konkurranse med private (næringsavfall). Virksomhet som er i konkurranse med andre er lagt til et eget aksjeselskap, datterselskapet Rask AS. Vi har ikke undersøkt selskapenes daglige drift og understreker at denne eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av Karasjok kommune som eier av FIMIL AS.

Karasjok kommune har i tråd med anbefaling fra KS oppnevnt sentral folkevalgt som kommunens eierrepresentant i FIMIL AS. Det er ordfører som representerer kommunen som aksjeeier og stiller i generalforsamlingen i selskapet.

Karasjok kommune har vært representert på alle generalforsamlingene som vi har undersøkt nærmere. Det anses som positivt da beslutninger for selskapet tas i generalforsamlingen, og kommunen har dermed benyttet muligheten til å være med på å ta beslutninger i selskapets øverste organ.

Revisor vurderer at selskapsvedtektene til FIMIL AS i stor grad har et innhold i henhold til aksjelovens bestemmelser. Vi har funnet at anbefalingen om at innkallingsfrist til generalforsamlingens møter bør stå i selskapets vedtekter, er oppfylt. Regelverkets bestemmelser om gjennomføring av generalforsamlingens møter og behandling av saker er også vurdert oppfylt.

Det er inngått eieravtale, og det legges opp til eiermøter, som KS anbefaler. Karasjok kommune har igjennom eieravtalen bestemt at det skal være dialog mellom kommune og selskap. Vi har imidlertid vurdert at Karasjok kommune til dels har oppfylt KS sin anbefaling om eiermøter. Det er godtgjort at eiermøter blir avholdt, men vi har vektlagt at Karasjok kommune ikke deltok på ett av to møter vi har undersøkt nærmere. Fravær fra eiermøter vurderes av revisor som uheldig da kommunen med det ikke får ta del i eventuelle uformelle diskusjoner om selskapet, samt sikre at informasjon med relevans for eieroppfølgingen kommer til kunnskap i kommunen.

Vi har også i våre samlede konklusjoner lagt vekt på at Karasjok kommune ikke har systemer og rutiner for opplæring i eierstyring til folkevalgte i den utstrekning KS anbefaler.

Vi har gjennom undersøkelsen sett at Karasjok kommune årlig har hatt noe varierende oppmøte med representant i styremøtene til FIMIL AS. Karasjok kommune har hatt representant til stede på 15 av 20 styremøter i tidsperioden 2021 – 2024.

Karasjok kommune har inntil nylig manglet eierskapsmelding, og dermed ikke overholdt kommuneloven § 26-1 om at slik melding skal utarbeides minst én gang i løpet av valgperioden. Kommunen hadde ikke eierskapsmelding i valgperioden 2019-2023. Kommunens første eierskapsmelding har blitt utarbeidet i 2024, og kommunestyret vedtok denne i møte 09.10.2024. Eierskapsmeldingen som gjelder for perioden 2024-2027 inneholder kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over selskapene som kommunen har eierinteresser i samt kommunens formål med sine eierinteresser. I de samlede konklusjonene har vi vektlagt at dette nå er blitt ivaretatt.

KS har en anbefaling om at kommunestyret bør få en årlig rapport om tilstanden for selskapene. Det er ikke etablert rutiner i Karasjok kommune for å etterspørre slik informasjon fra FIMIL AS. Den nettopp vedtatte eierskapsmeldingen for perioden 2024-2027 legger imidlertid føringer på dette området. Selskapet har praksis for å sende møteprotokoller fra generalforsamling og eiermøter, men vi finner ikke at årsregnskap og årsberetninger rutinemessig blir lagt fram i kommunestyret, for eksempel som referatsaker. Revisors undersøkelse viser også at det foreligger rom for forbedringer knyttet til anbefalingen om at kommunestyret skal utarbeide, og jevnlig revidere, styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Karasjok kommune har ikke tidligere gjennom en eierskapsmelding gitt føringer om sammensetning og kompetanse i styrene i selskap der kommunen deltar som eier. Vi har heller ikke funnet dokumentasjon på at kommunen tidligere som eier har gitt føringer til selskapene om at styret jevnlig bør vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Eierskapsmeldingen som ble vedtatt 09.10.24 omtaler nå dette. Gjennom eieravtalen med de andre eierne er det imidlertid gitt føringer til FIMIL AS om å sørge for god sammensetning og kompetanse i styret.

Styret i FIMIL AS har kjønnsbalanse i henhold til krav om det. KS anbefaler at styremedlemmer i morselskap som hovedregel ikke er i styret i datterselskap, men denne anbefalingen er ikke ivaretatt. Selskapet har opplyst at de er klare over KS sin anbefaling, men at beslutningen om å ha gjennomgående styre i mor - og datterselskap er tatt for sikre overordnet helhetstenkning og tettere samarbeid vurdert ut ifra konsernets stilling.

Vi finner ikke at FIMIL AS har etablert faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Dette kan skje gjennom aktiv eierstyring.

I eieravtalen er det bestemt at det skal brukes valgkomité ved valg til styre, og det gjøres også i praksis.

Revisor henviser videre til rapportens kapittel 3 for samtlige kriterier, funn og vurderinger.

Anbefalinger:

Revisor skal i eierskapskontroller gi anbefalinger til selskapseier når det er hensiktsmessig. Vi anbefaler Karasjok kommune å videreutvikle sine rutiner for oppfølging og kontroll av eierinteresser og eierstyring, herunder bør Karasjok kommune påse at det gis opplæring til folkevalgte samt sikre at kommunen deltar med representanter på alle møter i styrende organ og på arenaer relatert til eierskap i selskaper.

Innholdsfortegnelse

SAMMENDRAG	3
1 INNLEDNING OG SELSKAPSINFORMASJON.....	7
1.1 Bakgrunn og bestilling	7
1.2 Selskapsinformasjon.....	7
1.2.1 Etablering, eierforhold og formål	7
1.2.2 Generalforsamlingen.....	8
1.2.3 Styret og daglig ledelse/drift	8
2 PROBLEMSTILLINGER, KRITERIER OG METODE	11
2.1 Problemstillinger	11
2.2 Kriterier	11
2.3 Metode.....	12
3 KONTROLL, UTØVELSE OG OPPFØLGING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER.....	14
3.1 Eierstyring	14
3.1.1 Valg av selskapsform.....	14
3.1.2 Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private.....	16
3.1.3 Stiftelsesdokument og vedtekter.....	17
3.1.4 Eierskapsmelding	18
3.1.5 Eierskapsseminarer	20
3.1.6 Gjennomgang og revisjon av avtaler og styringsdokumenter	21
3.1.7 Eiermøter.....	22
3.1.8 Oppnevning av eierrepresentanter	23
3.1.9 Generalforsamlingens møter	23
3.1.10 Styrets sammensetning og kompetanse.....	25
3.1.11 Bruk av valgkomité	27
3.1.12 Bruk av numeriske vararepresentanter	28
3.2 Styret	28
3.2.1 Rutiner for habilitetskonflikter	28
3.2.2 Registrering av styreverv.....	29
3.2.3 Etiske retningslinjer for selskapsdriften.....	30
3.3 Avtalemessige og juridiske forhold. Daglig leders fullmakter.....	31
3.4 Økonomiske forhold og fremtidsutsikter	32
3.5 Oppsummering og samlet konklusjon	33
4 ANBEFALINGER.....	35
5 UTTALELSER	36
6 REFERANSER.....	38
7 VEDLEGG	39

1 INNLEDNING OG SELSKAPSinFORMASJON

1.1 Bakgrunn og bestilling

Kontrollutvalget i Karasjok kommune vedtok i møte 30.11.2023 ved behandling av sak 21/23 å bestille eierskapskontroll rettet mot selskapet Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS). En eierskapskontroll rettet mot selskapet inngår i kommunens plan for eierskapskontroll i perioden 2021-2024.

KomRev NORDs overordnede prosjektskisse for eierskapskontrollen ble godkjent av kontrollutvalget i møte 14.02.2024, i sak 10/24. Vedtaket ble formelt formidlet til revisjonen 27.03.2024.

Kontrollutvalgets formål med eierskapskontrollen er å undersøke om Karasjok kommune følger opp sine eierinteresser i FIMIL AS og om eierfunksjonen utøves i samsvar med lover, forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

1.2 Selskapsinformasjon

1.2.1 Etablering, eierforhold og formål

Finnmark Miljøtjeneste AS org.nr. 976.815.394 (FIMIL AS) ble stiftet i 1996 og har forretningskontor i Lakselv. Selskapet eies av seks kommuner i Finnmark som har litt ulike eierandeler: Porsanger kommune (28,167 %), Nordkapp kommune (24,5 %), Karasjok kommune (17,5 %), Måsøy kommune (10,833 %), Lebesby kommune (9,833 %) og Gamvik kommune (9,167 %).

Videre er FIMIL AS som de fleste avfallsselskaper i Nord-Norge registrert partner i Avfallsmegling Nord AS. Dette selskapet ble etablert i 2020, og har som formål å megle avfallstjenester for sine eiere og andre kunder, samt selge konsulenttjenester. FIMIL AS kjøper rådgivningstjenester fra Avfallsmegling Nord AS blant annet knyttet til nedstrømsløsninger samt gjennomføring og evaluering av anbudprosesser i forbindelse med innkjøp. Daglig leder har opplyst at kostnadene for FIMIL AS her beløper seg til om lag kr 100 000 per år.

FIMIL AS har følgende vedtektsfestede formål:

Kostnadseffektiv innsamling og behandling av avfall, og være pådriver for utvikling av samfunnsøkonomiske og fremtidsrettede løsninger. Selskapet skal stå for innsamling, transport og behandling av alle de avfallstyper som eierkommunene til enhver tid har ansvar for. Selskapet skal, i nært samarbeid med kommunene, drive miljøvennlig avfallsbehandling og arbeide for økt gjenvinning og gjenbruk. Selskapet kan være et konsultativt organ for eierkommunene i spørsmål vedrørende avfall, avfallsbehandling og forurensning.

FIMIL AS er morselskap med 100 % eierandel for ett datterselskap, Rask AS org.nr. 992.149.876.

Datterselskapet ble først registrert med vedtektsdato 29.11.2007, under selskapsnavnet Finnmark Miljøtjeneste Næring AS og hadde følgende formål:

Selskap med høy kompetanse innen innsamling og behandling av avfall som til enhver tid skal være pådriver og utvikler av gode løsninger innen avfallsbehandling for næringslivet.

Aksjekapitalen ved nyregistrering av selskapet 29.11.2007 ble satt til 1 mill. NOK.

Selskapsnavnet for datterselskapet ble endret til Rask AS med ny vedtektsdato 15.09.2009.

Foretaket besluttet å innfusjonere Karlstad Containerservice AS med virkning fra 03.09.2015.

Den 29.05.2018 endret Rask AS aksjekapitalen til 2,4 mill. NOK og har i foretaksregisteret fra samme dato hatt følgende formulerte selskapsinformasjon om formål:

Tilby effektive og fremtidsrettede løsninger for innsamling og behandling av avfall. Selskapet skal, i nært samarbeid med våre kunder utvikle miljøvennlig avfallsbehandling og arbeide for økt gjenvinning og gjenbruk. Selskapet skal være kundens foretrukne rådgiver i spørsmål vedrørende avfall, avfallstyper, kildesortering, avfallsbehandling og forurensing. Selskapet skal til enhver tid være orientert om endringer i markedet tilknyttet avfallshåndtering.

1.2.2 Generalforsamlingen

Det er ordførerne i de seks eierkommunene som utgjør generalforsamlingen i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS). Kommunene stiller med hver sin ordfører som representerer sine respektive kommuner som aksjeeiere i selskapet.

Aksjonærene møter personlig ved ordfører på generalforsamlingen eller ved andre med fullmakt utstedt av ordfører. Eierkommunene utøver sitt eierskap og sin myndighet i selskapet gjennom generalforsamlingen.

Hver kommune har et vedtatt antall tildelte aksjestemmer beregnet etter eierandel. Antall aksjestemmer har vært uendret siden aksjetegningen fant sted ved stiftelsen av selskapet 10.04.1996.

Ved generalforsamlingen 21.05.2024 fordelte dette seg slik;

Gamvik kommune 55 aksjestemmer	Ordfører Ragnhild Vassvik
Lebesby kommune 59 aksjestemmer	Ordfører Kristin Johnsen
Måsøy kommune 65 aksjestemmer	Ordfører Ingrid Majala
Karasjok kommune 105 aksjestemmer	Varaordfører Mattis Eira (stilte som vara for ordfører Svein Atle Somby)
Nordkapp kommune 147 aksjestemmer	Ordfører Jan Morten Hansen
Porsanger kommune 169 aksjestemmer	Varaordfører Mariell Haugli (stilte som vara for ordfører Jo Inge Hesjevik)

Generalforsamlingens arbeid og sammensetning vil bli videre belyst i pkt. 3.1.9 i denne rapporten.

1.2.3 Styret og daglig ledelse/drift

Generalforsamlingen i Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) gjennomførte 21.05.2024 valg av styre ved behandling av sak 7/24. Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt og det nye styret fikk følgende sammensetning;

Tabell: Styresammensetning med personlige varamedlemmer i FIMIL AS etter valg 21.05.2024

Styret i FIMIL AS 2024
Styreleder: Tor Bjarne Stabell – Personlig vara Irene Ramberg Eliassen
Nestleder: Kari Lene Olsen – Personlig vara Odd Arne Nilsen
Styremedlemmer:
Glen Jolma – Personlig vara Mariell Haugli
Mette Anti Gaup – Personlig vara Jan Gunnar Johansen
Johnny Myhre – Personlig vara Linn Mørch Lyder
Eli Bavda Korsnes – Personlig vara Kjell Åge Mentyjervi

Alle de seks eierkommunene er representert i styret til FIMIL AS.

Styreleder i FIMIL AS var fram til generalforsamlingen 21.05.2024 Kjetil Hanssen.

Generalforsamlingen i FIMIL AS behandlet i sak 8/24 fastsetting av satser for styrehonorar. Valgkomiteens forslag til økte satser for fast godtgjørelse til leder, nestleder og medlem ble enstemmig vedtatt som følger;

Sak 8. Fastsetting av styrehonorar for 2024Fast godtgjørelse:

- Styreleder, fast godtgjørelse: 80 000,-
- Nestleder, fast godtgjørelse: 35 000,-
- Styremedlemmer fast godtgjørelse: 25 000,-
- Godtgjørelse til valgkomiteens leder opprettholdes uendret med 2 650,-

Øvrige bestemmelser for styrets møter:

- Møtegodtgjørelse: 2 650,- pr møte
- Dokumentert tapt arbeidsfortjeneste: inntil 2 400,- pr møte
- Udokumentert tapt arbeidsfortjeneste: inntil 1 600,- pr møte
- Dokumenterte utgifter til barnepass (barn under 10 år): inntil kr 600,- pr barn pr dag

Daglig leder i FIMIL AS var per mai 2024 Svein Tønnessen. Årslønn for daglig leder var da fastsatt til kr 1 011 150. I tillegg hadde daglig leder et funksjonstillegg per år på kr 134 820 for ivaretagelse av daglig leder – funksjoner i datterselskapet Rask AS. Funksjonstillegget refunderes FIMIL AS fra Rask AS.

Generalforsamlingen behandlet i sak 9/24 valg av revisor for 2024 og fattet enstemmig vedtak om å videreføre avtale med Enter Revisjon Finnmark AS som registrert revisor for FIMIL AS. Revisjonshonoraret ble i 2023 utgiftsført med kr 88 000 og godkjent av generalforsamlingen ved behandling av sak 4/24. For 2022 var revisjonshonoraret kr 100 000. Styret i FIMIL AS har opplyst at det ikke utføres andre oppgaver av revisor utover pliktig revisjon.

Styrets sammensetning og arbeidsoppgaver vil videre bli belyst fra pkt. 3.1.10 til 3.2.2 i denne rapporten.

KomRev NORD har også bedt Enter Revisjon Finnmark om opplysninger. Vi fikk tilbakemelding om at revisor for FIMIL AS kun foretar pliktig revisjon av selskapets regnskap, og at det ikke har vært avdekket forhold under revisjonen de siste tre år, som har krevd nummererte brev.

Daglig leder har opplyst at Økonomiservice AS er regnskapsfører for FIMIL AS, hvor det kjøpes regnskapstjenester for inntil kr 400 000 per år.

Momentum Solutions AS bistår med kvalitetssikring av budsjett i tillegg til gjennomgang av og utarbeidelse av selvkostregnskapet, grunnlaget for gebyrsetting og diverse dokumentasjon knyttet til dette. Kostnadene for FIMIL AS her beløper seg til om lag kr 200-250 000 per år.

Daglig leder opplyser videre til revisjonen at FIMIL AS per desember 2023 har om lag kr 12,3 mill. i langsiktig gjeld hos DNB Bank ASA. Selskapets heftelser i fast eiendom knytter seg til bygningsmassen på Gairasmoen avfallsanlegg g.nr.20 b.nr.1 f.nr.17 i Porsanger kommune.

Ved å se hen til proff.no som kilde får vi opplysninger om at FIMIL AS per inngangen av år 2023 står registrert med 24 ansatte og vi kan videre fra denne kilden vise til følgende oversikt over selskapets driftsresultat, egenkapital og gjeld ved regnskapsavleggelse for årene 2020, 2021 og 2022. Tall er oppgitt i hele tusen og gjelder for morselskap.

Tabell: Utdrag fra årsregnskapene for FIMIL AS fra 2020, 2021, 2022

År	Driftsinntekter	Driftskostnader	Driftsresultat	Årsresultat	Sum egenkapital	Sum gjeld
2022	46210	43720	2490	1330	9308	23725
2021	47175	46343	832	117	7978	29513
2020	45724	45101	623	-1069	7861	33675

Kilde: proff.no

Ved generalforsamlingen 21.05.2024 ble årsrapport, resultatregnskap og balanse for år 2023 behandlet i sak 5/24. Resultatregnskapet for år 2023 viste et underskudd etter skatt på kr 2 425 045. Generalforsamlingen fattet enstemmig vedtak på styrets innstilling om at det negative resultatet inndekkes gjennom bruk av egenkapital.

2 PROBLEMSTILLINGER, KRITERIER OG METODE

2.1 Problemstillinger

På bakgrunn av kontrollutvalgets vedtak og bestilling, formulerte vi følgende problemstillinger for eierskapskontrollen:

- 1. Fører Karasjok kommune kontroll med sine eierinteresser i Finnmark Miljøtjeneste AS?**
- 2. Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?**

2.2 Kriterier

Når kommunen har virksomhet utenfor egen organisasjon, gjelder ikke de styringssystemene som normalt gjelder for kommunens virksomhet etter lov om kommuner og fylkeskommuner. Styringen av virksomheten må følge de regler som gjelder for den aktuelle organisasjons-/selskapsformen. Den styringen som gjøres i selskapet av styret og administrerende direktør, kalles selskapsstyring.

Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) er organisert som et aksjeselskap og styringen av selskapet skal skje gjennom generalforsamling, styre og daglig leder. Som eier i aksjeselskapet skal ikke Karasjok kommune involvere seg direkte i selskapsstyringen. Eierstyring skjer blant annet gjennom generalforsamlingen. Ved bruk av generalforsamlingen som styringskanal, kan kommunen som eier på et overordnet nivå bestemme hvordan styret skal forvalte selskapet. Kommunen kan også etablere andre arenaer for utøvelse av eierstyring. Karasjok kommune eier selskapet sammen med flere andre kommuner, og kommunen kan dermed ikke alene gi føringer og retningslinjer for selskapet, men må gjøre det sammen med de andre kommunene gjennom generalforsamling.

For å kunne gjøre vurderinger av Karasjok kommunes kontroll av og eierutøvelse i FIMIL AS må vi utlede vurderingskriterier som skal være en målestokk for revisors vurderinger av kommunens eierskapsutøvelse. Slike kriterier utledes i denne undersøkelsen fra følgende kilder:

- Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, KS (2020)²
- Eieravtale FIMIL AS
- Vedtekter for FIMIL AS
- Eierskapsmelding Karasjok kommune 2024-2027
- Relevante vedtak i kommunestyret, generalforsamlingen og styret

Fra kommuneloven og aksjeloven har vi for å fastsette kriterier valgt ut bestemmelser som stiller krav til Karasjok kommune som eier av selskap.

Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll er i et hefte utgitt fra KS³ hvor det inngår totalt 21 anbefalinger til kommunene og fylkeskommunene. Formålet med heftet er å bidra til

² Samtlige av KS sine anbefalinger er inntatt i vedlegg i denne rapportens kapittel 7

³ KS er kommunesektorens interesseorganisasjon, utviklingspartner og landets største offentlige arbeidsgiverorganisasjon. Alle kommuner og fylkeskommuner er medlemmer. KS arbeider for en selvstendig og nyskapende kommunesektor, les mer på www.ks.no/om-ks/

kunnskap om viktige hensyn og hva som bør være på plass for å få god eierstyring av selskaper og foretak. Anbefalingene skal også gi kunnskap til styremedlemmene i foretak og selskaper om god selskapsledelse og praktisering av roller og oppfølging når styringsformen endres. Revisor gjør vurderinger opp mot de anbefalingene fra KS som vi har vurdert som relevante for denne eierskapskontrollen.

De konkrete kravene fra de ovennevnte kildene framkommer i tekstbokser i de relevante kapitlene videre i denne rapporten.

2.3 Metode

Eierskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med *RSK 002 Standard for eierskapskontroll*⁴, kommunelovens regler om gjennomføring av eierskapskontroll, jf. § 23-4, samt forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 10 og 14.

Karasjok kommune og Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) ble orientert om eierskapskontrollen i oppstartsbrev den 16.04.2024. Vår besvarelse bygger på muntlige og skriftlige opplysninger innhentet fra både kommunen og selskapet.

Styreleder og daglig leder i selskapet har sendt dokumentasjon fra selskapet og svart skriftlig på spørsmål som revisor hadde stilt i såkalt egenerklæringsskjema til hver av dem. Svarene i egenerklæringsskjemaet til styret er avgitt av alle styrets medlemmer. Vi presiserer at den dokumentasjon og informasjon fra styreleder og daglig leder som presenteres i rapporten er avlagt fra de som var i disse rollene fram til generalforsamlingen som ble avholdt 21.05.2024. Ordfører Svein Atle Somby svarte skriftlig på spørsmål til eierrepresentant den 14.05.2024.

Fra selskapet ba revisor om dokumentasjon som innkallinger og protokoller fra møter i styret og generalforsamlingen for årene 2021, 2022, 2023 og 2024. Vi har på forespørsel fått tilsendt følgende styrende dokumenter for selskapet som;

- Eieravtale FIMIL AS (2013)
- Vedtekter FIMIL AS (2013)
- Retningslinjer for valgkomiteen (2011)
- Retningslinjer for styrets arbeid (2009)
- Retningslinjer for daglig leder (2009)
- Etiske retningslinjer (2015)
- Stiftelsesdokument (1996)

Revisor har også gjennomgått årsregnskap og revisjonsberetning 2023, perioderegnskap 2024 og budsjett 2024 for FIMIL AS. Fra Enter Revisjon Finnmark AS som er revisor for FIMIL AS, har vi bedt om og mottatt tilbakemeldinger om eventuelle nummererte brev, rådgivning overfor selskapet og andre opplysninger som kunne være av interesse for vår kontroll.

Vi har også benyttet selskapsopplysninger fra åpne kilder som søkemotoren proff.no, styrevervregisteret.no samt gjennom selskapets egne hjemmesider. Informasjon fra disse dokumentene inngår i datagrunnlaget for eierskapskontrollen.

For å finne eventuelle politiske saker relevant for Karasjok kommune som selskapseier og eventuelle saker om FIMIL AS, har vi gjennomgått innkallinger og protokoller fra møter i kommunestyret i Karasjok kommune for perioden årsskifte 2021/2022 til høsten 2024.

⁴ Fastsett av NKRFs styre 12.08.2020 og gjort gjeldende som god kommunal revisjonsskikk for eierskapskontroller med oppstartsbrev sendt etter 30.09.2020

Det innsamlede datamaterialet utgjør etter revisjonens vurdering et relevant og tilstrekkelig grunnlag for vurderingene og konklusjonene som framgår av rapporten. Vi har sammenlignet de ulike typene data med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som framkommer i dem.

På bakgrunn av forannevnte vurderinger og sammenligninger forutsetter revisjonen at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten. Datamaterialets pålitelighet og gyldighet er også søkt sikret på et overordnet nivå gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

Vi understreker at eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av Karasjok kommune som eier av selskapet. Vi har ikke gjort undersøkelser og vurderinger av selskapets organisering, drift og funksjon da det faller utenfor rammene for en eierskapskontroll. Vi gir likevel i rapporten informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjonen om den rene eierstyringen. Når dette presenteres er det som bidrag til en helhetlig fremstilling av selskapet og dets drift.

KomRev NORD har gjennomført eierskapskontroll rettet mot FIMIL AS også etter oppdrag fra kontrollutvalgene i eierkommunene Porsanger, Nordkapp og Måsøy.

3 KONTROLL, UTØVELSE OG OPPFØLGING AV KOMMUNENS EIERINTERESSER

3.1 Eierstyring

3.1.1 Valg av selskapsform

Kommunen bør som eier sørge for en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver, behovet for eierstyring, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

Jf. KS-anbefaling nr. 1

Revisors funn

Finnmark Miljøtjeneste AS (FIMIL AS) med forretningskontor i Lakselv ble stiftet i 1996 og er per 2024 et aksjeselskap som eies av seks kommuner med følgende prosentvise eierandel;

Porsanger kommune	(28,167 %)
Nordkapp kommune	(24,5 %)
Karasjok kommune	(17,5 %)
Måsøy kommune	(10,833 %)
Lebesby kommune	(9,833%)
Gamvik kommune	(9,167 %)

Selskapets vedtekter ble sist revidert og vedtatt i forbindelse med avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS 09.12.2013. Med dette ble vedtektene som var vedtatt i forbindelse med stiftelsen av selskapet i 1996 oppdatert samt noe endret med hensyn til ordlyd og tidsmessig relevans for selskapets utvikling sett i forhold til stiftelsestidspunktet. Alle de seks ovennevnte eierkommunene hadde i forkant igjennom året 2013 vedtatt og godkjent vedtektene i sine respektive kommunestyremøter før behandling i generalforsamlingen. Vedtektene ble gjort gjeldende fra og med 01.01.2014.

Formålet til FIMIL AS er definert i § 3 i vedtektene. Selskapets primærvirksomhet er å få utført selvkosttjenester knyttet til renovasjon og avfallsbehandling som eierkommunene har ansvar for. Kommunene har igjennom eierskapet i selskapet søkt samarbeid for å løse oppgaver spesielt knyttet til innsamling, transport og behandling av husholdningsavfall. Selskapet utfører også obligatorisk tømning av slam for eierkommunene.

Behandling av avfall for næringsaktører og eller salg av løsninger til kunder i et marked med fri konkurranse, skal håndteres av det heleide datterselskapet Rask AS.

I FIMIL AS sine vedtekter § 4 framgår det at virksomheten skal drives igjennom aksjeselskap som selskapsform. Aksjekapitalen skal være på kr 600 000 og fordeles i forhold til folketall per 01.01.1995 i de seks eierkommunene. Aksjenes pålydende skal være kr 1 000 og lyde på navn, jf. § 5. Selskapets firma tegnes av styret eller den styret bestemmer i henhold til aksjeloven.

Stiftelsesdokumentet for FIMIL AS datert 10.04.1996 sannsynliggjør at de seks eierkommunene forut før stiftelse av selskapet hadde hatt sonderinger om hva som kan være hensiktsmessig organisering av virksomheten herunder selskapsform. Her trekker vi ut ordlyden og formuleringen av formål jf. § 3 i vedtektene fra 1996 som lyder; *Etter nærmere avtale med kommunene – stå for innsamling, transport og deponering av de avfallstyper som kommunene til enhver tid har ansvaret for og som eigner seg for interkommunalt samarbeid.*

Ordfører i Karasjok kommune Svein Atle Somby, svarte på spørsmål fra revisjonen stilt i egenerklæringsskjema, at vedtektene er et resultat av vurderingene for organiseringen av virksomheten som eget selskap. Ordfører svarte videre at valg av selskapsform er gjort for at flere kommuner kan samarbeide om avfallshåndtering gjennom konsern, med morselskap og ett datterselskap. Karasjok kommune har vurdert at nåværende selskapsform og selskapsorganisering er hensiktsmessig. Ordfører viste til at selskapet styres etter gjeldende vedtekter.

Styret i FIMIL AS opplyser til revisor at selskapet følger reglene for offentlige anskaffelser og offentliglova. Daglig leder bekrefter også overfor revisor at selskapet forholder seg til regler for offentlige anskaffelser ved anbudprosesser og tilbudsinnhenting. Offentliglova og forvaltningsloven gjelder for selskapet.

Utover stiftelsesdokument og vedtekter har revisor videre fått forelagt eieravtale mellom Karasjok kommune og FIMIL AS. Eieravtalen ble vedtatt i forbindelse med avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS 09.12.2013. Den viser til hvilke formelle rammer som gjelder for selskapet, herunder innledes avtalen med selskapets juridiske navn og hvilke kommuner som eier selskapet. Selskapsform og ansvarsforhold presiseres ved at FIMIL AS er et eget rettssubjekt og skal drive sin virksomhet etter aksjeloven samt være registrert i foretaksregisteret. Formålet for FIMIL AS er også inntatt i eieravtalen, hentet fra selskapets vedtekter.

Videre framgår det også av eieravtalen hvilke sentrale juridiske rammer som gjelder for tjenestene som skal leveres. Når det gjelder andre tjenester så presiseres det i eieravtalen at FIMIL AS kan eie andre selskaper, og tildele disse enerett forutsatt at slik tildeling skjer i samsvar med EØS-regelverket. Opprettelser av heleide datterselskap skal på høring til eierkommunene før sak legges fram for generalforsamling. All forretningsmessig virksomhet av vesentlig betydning skal skilles ut og utføres i egne selskaper.

Retningslinjer som baserer seg på juridiske rammer spesifikt for renovasjonsselskap, presiseres i eieravtalen ved at forutsetningen for eieravtalen er at det er innført tvungen renovasjon for alle lovpålagte renovasjonsoppgaver for alle husholdninger i eierkommunene. Selskapet utfører oppgavene for eierkommunene som igjen må vedta renovasjonsforskrifter og retningslinjer utviklet av selskapet. Disse må så langt som mulig tilpasses behovet for den enkelte kommune. All innsamling og behandling av lovpålagte renovasjonsoppgaver skal ifølge eieravtalen skje i henhold til forurensningslovens selvkostprinsipp. Eieravtalen trådte i kraft i 2013 etter at kommunestyrene i alle eierkommunene hadde vedtatt og godkjent avtalen.

Revisors vurdering

Aksjeselskapsformen er en av flere organisasjonsformer som er aktuelle når kommunen setter virksomhet ut fra egen administrasjon og drift med videre mål om å samarbeide med andre kommuner om å få utført ulike tjenester. I dette tilfellet tjenester knyttet til renovasjon og avfallsbehandling. På bakgrunn av den dokumentasjon og informasjon som er blitt forelagt i denne eierskapskontrollen vurderer revisor at Karasjok kommune som eier og sammen med de andre eierkommunene har tatt del i å sørge for en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver, behovet for eierstyring, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

Vi finner det godgjort at Karasjok kommune har hatt et bevisst forhold til valg av selskapsform for det konkrete selskapet FIMIL AS. Revisors vurdering er at KS sin anbefaling nr. 1 om valg av selskapsform er oppfylt.

3.1.2 Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private

Selskaper som opererer i et marked i konkurranse med andre aktører, samtidig som de utfører kommunale oppgaver som ikke skjer i konkurranse med andre, bør sørge for et skille mellom de to delene for å unngå brudd på reglene om offentlig støtte.

Jf. KS-anbefaling nr. 2

Revisors funn

FIMIL AS er som tidligere nevnt morselskap med 100 % eierandel for ett datterselskap, Rask AS. Gjennom en slik konsernstruktur skal det sikres et skille mellom selvkosttjenester som utføres i morselskap for eierkommunene og virksomhet som drives av datterselskap i konkurranse med andre private aktører i et marked.

Det framgår ikke av stiftelsesdokumentet med vedtekter fra 1996 at selskapet må etablere et tydelig skille mellom skjermet virksomhet og eventuell virksomhet som skal drives i konkurranse med private. På stiftelsestidspunktet hadde ikke de eksplisitte kravene til å sikre dette ennå fått sin ikrafttredelse. Her trekker vi ut ordlyden og formuleringen av formål jf. § 3 i vedtektene fra 1996 som lyder; *I den grad selskapet har kapasitet kan det selge tjenester til andre.*

Den reviderte og oppdaterte eieravtalen med vedtekter for FIMIL AS, vedtatt i 2013, inneholder imidlertid tydelige føringer for dette skillet ved at opprettelser av heleide datterselskap skal på høring til eierkommunene før sak legges fram for generalforsamling. All forretningsmessig virksomhet av vesentlig betydning skal skilles ut og utføres i egne selskaper. Behandling av avfall for næringsaktører og eller salg av løsninger til kunder i et marked med fri konkurranse håndteres derfor av datterselskapet Rask AS, noe som også framgår av formålet til dette selskapet.

Formålet til FIMIL AS er definert i § 3 i vedtektene. Selskapets primærvirksomhet er å få utført selvkosttjenester knyttet til renovasjon og avfallsbehandling som eierkommunene har ansvar for.

Ordfører i Karasjok kommune svarte i egenerklæringsskjema til revisor at han er kjent med den nåværende selskapsorganiseringen og selskapsformen til FIMIL AS, og dette oppleves hensiktsmessig. Daglig leder i FIMIL AS har på spørsmål fra revisor bekreftet i egenerklæringsskjema at det foreligger vedtektsfestede begrensinger for driften og at det er fattet beslutninger av sentral betydning for selskapet på både eiernivå og styrenivå.

Revisors vurdering

Karasjok kommune har eierandel i et interkommunalt eid aksjeselskap hvor det er laget et selskapsrettslig skille mellom tjenestene som skal leveres til selvkost og tjenester som er i konkurranse med private i markedet. Selskapsorganiseringen skal bidra til å sikre at formålene til både morselskapet og datterselskapet blir ivaretatt på en ryddig måte samt at virksomheten drives i henhold til lovverk og sentrale føringer på området.

Revisor vurderer KS sin anbefaling nr. 2 om å skille virksomhet som er skjermet og virksomhet i konkurranse med private som oppfyllt.

3.1.3 Stiftelsesdokument og vedtekter

For å stifte et aksjeselskap skal stifterne opprette et stiftelsesdokument. Stiftelsesdokumentet skal inneholde selskapets vedtekter.

Aksjeloven § 2-1(1)

Vedtektene skal minst angi:

1. selskapets foretaksnavn,
2. selskapets virksomhet,
3. aksjekapitalens størrelse, jf. § 3-1
4. aksjenes pålydende (nominelle beløp), jf. § 3-1

Dersom selskapet ved sin virksomhet ikke skal ha til formål å skaffe aksjeeierne økonomisk utbytte, skal vedtektene inneholde bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning.

Aksjeloven § 2-2

Revisors funn

Styret i FIMIL AS har svart på egenerklæringsskjema for denne eierskapskontrollen og oversendt stiftelsesdokument med vedtekter fra stiftelsesmøte og konstituerende generalforsamling ved etableringen av selskapet datert 10.04.1996. Vedtektene som videre ble revidert og gjort gjeldende fra 01.01.2014 er i tillegg blitt forelagt revisor både av styret og ordfører i Karasjok kommune. I begge dokumentene framgår det av vedtekter bestemmelser om hvem som skal være medlemmer av selskapets styre. Det er også i vedtektene bestemmelser blant annet om hvilke saker generalforsamlingen skal behandle.

Vedtektene som ble vedtatt og underskrevet av de seks eierkommunene som stiftere i 1996, inneholdt informasjon om selskapets foretaksnavn, selskapets virksomhet, aksjekapitalens størrelse samt aksjenes pålydende nominelle beløp. Fristen for innbetaling av aksjekapitalen ble satt til 25.04.1996.

Ifølge § 4 i vedtektene til FIMIL AS fra 2014 fastholdes stiftelsesdokumentet med vedtekter fra 1996 ved at virksomheten skal drives igjennom aksjeselskap som selskapsform. Aksjekapitalen skal være på kr 600 000 og fordeles i forhold til folketall per 01.01.1995 i de seks eierkommunene som innbetalte følgende;

Gamvik kommune	55 aksjer kr 55 000
Lebesby kommune	59 aksjer kr 59 000
Måsøy kommune	65 aksjer kr 65 000
Karasjok kommune	105 aksjer kr 105 000
Nordkapp kommune	147 aksjer kr 147 000
Porsanger kommune	169 aksjer kr 169 000

Aksjenes pålydende skal være kr 1 000 og lyde på navn, jf. § 5. Selskapets firma tegnes av styret eller den styret bestemmer i henhold til aksjeloven.

Det framgår ikke av vedtektene fra 1996 eller 2014 bestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning av selskapet. Eieravtalen presiserer imidlertid dette med at hver av eierkommunene ved en oppløsning av selskapet er ansvarlig for sin del av forpliktelsene i forhold til folketallet registrert i året selskapet blir oppløst. Her legger vi en videre forståelse til grunn at det økonomiske fordelingsprinsippet ved oppløsning gjelder både aktiva og passiva.

Det framgår også av eieravtalen at all innsamling og behandling av lovpålagte renovasjonsoppgaver skal skje i henhold til forurensningslovens selvkostprinsipp. FIMIL AS ble ikke opprettet for å være et selskap med formål om økonomisk eller finansiell profit.

Revisors vurdering

Revisor vurderer på bakgrunn av den dokumentasjon og informasjon som vi er blitt forelagt i denne undersøkelsen at det ble utarbeidet stiftelsesdokument og vedtekter i tråd med lovverket da Karasjok kommune sammen med øvrige kommuner stiftet FIMIL AS. Revisor vurderer at kravene i aksjeloven § 2-1 er **oppfylt**.

Når det gjelder innholdet i vedtektene, vurderer revisor at aksjeloven § 2-2 **i stor grad, men ikke fullt ut er oppfylt**. De vedtektene som generalforsamlingen har vedtatt inneholder ikke en eksplisitt fastsatt fremgangsmåte for anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning selskapet. En må se hen til eieravtalen for slike opplysninger. Revisor legger i sin vurdering til grunn det faktum at FIMIL AS ikke ble opprettet for å være et selskap med formål om økonomisk eller finansiell profit.

3.1.4 Eierskapsmelding

Kommunen skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene som nevnt i bokstav b

Jf. kommuneloven § 26-1

Kommunestyret bør årlig få en rapport om tilstanden (økonomi, spesielle forhold osv. for selskapene).

Jf. KS-anbefaling nr. 4

Revisors funn

Da kommuneloven trådte i kraft etter kommunestyrevalget i 2019, kom det krav om utarbeidelse av eierskapsmelding innen utgangen av valgperioden. Karasjok kommune hadde dermed i forrige valgperiode frist ut høsten 2023 med å få utarbeidet og vedtatt en eierskapsmelding. Før denne tid var det ikke et lovkrav, men en anbefaling fra KS at kommunen utarbeidet eierskapsmeldinger. Revisor finner at Karasjok kommune per medio 2024 ikke hadde utarbeidet en eierskapsmelding for behandling i kommunestyret.

Ordfører svarte i egenerklæringsskjema at en eierskapsmelding skal vedtas innen utgangen av 2024. Ordfører svarte videre at FIMIL AS styres etter gjeldende vedtekter og i henhold til eieravtale behandlet av kommunestyret og vedtatt av generalforsamlingen som er selskapets øverste eierorgan. Revisor finner også at generalforsamlingen har vedtatt retningslinjer for valgkomite og styringsdokumenter som etiske retningslinjer for selskapsdriften samt retningslinjer for styrets arbeid og for daglig leder. Gjennom de ovennevnte dokumentene formaliseres det overfor selskapet hva som er eierkommunenes vedtatte formål for virksomheten og hvilke forventninger som stilles til selskapets ledelse og drift. I dette inngår også hvilke rammer som skal gjelde for selskapsstyringen. Revisors undersøkelse viser på dette området at det er sammenfall mellom ordførers og daglig leders svar på spørsmål om disse forhold stilt i egenerklæringsskjema. Videre svarer daglig leder og styreleder i FIMIL AS at selskapets styringsdokumenter representerer

målformuleringer, verdidokumenter og etiske retningslinjer som administrasjonen og styret forholder seg til.

Vi registrerer at kommunens første eierskapsmelding etter de nye reglene er blitt utarbeidet i 2024, og at kommunestyret i Karasjok vedtok denne i møte 09.10.24, ved behandling av sak 60/24. Eierskapsmeldingen som gjelder for perioden 2024-2027 inneholder kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over selskapene som kommunen har eierinteresser i samt kommunens formål med sine eierinteresser.

Karasjok kommune har per medio 2024 ikke hatt praksis for å bestille en årlig rapport om tilstanden for FIMIL AS. Det vil si en statusrapport som oppsummerer sentrale punkt knyttet til økonomi og spesielle forhold relevant for kommunens eierskap i selskapet. Den nettopp vedtatte eierskapsmeldingen for perioden 2024-2027 legger imidlertid føringer på dette området. Ordfører svarte til revisor at kommunen som eier får tilsendt protokoller og referater fra generalforsamlinger og eiermøter. Kommunestyrets behandling av referatsak RS 14/24 bekrefter dette.

Revisors gjennomgang av sakslister og protokoller for kommunestyret viser at kommunen ikke har rutinemessig praksis for å legge fram årsregnskapet til FIMIL AS, for eksempel som orienteringssak eller referatsak. Vi finner heller ikke at kommunestyret setter opp saker med andre tema, knyttet til eierskapet i selskapet. Revisor registrerer at relevant informasjon relatert til renovasjon- og avfallshåndtering blir lagt fram og behandlet av kommunens øverste organ ved at kommunestyret vedtar de til enhver tid gjeldende gebyrsatser for renovasjon. Karasjok kommune fatter vedtak på renovasjonsgebyrer til innbyggerne basert på beregninger fra FIMIL AS.

Kommunens gebyr- og avgiftsregulativ vedtas av kommunestyret og angir renovasjonsavgiftene for abonnement som omfattes av selvkostområdet. Vedtatte årlige satser framgår av regulativet og endringer oppgis i kroner og prosent.

Kommunestyret vedtar også budsjett og økonomiplan der det framgår av selvkostberegninger hvor mye det årlige renovasjonsgebyret anslås å øke med fra år til år.

Alle deltakerkommunene i FIMIL AS har i kraft av kommunestyrevedtak vedtatt egne renovasjonsforskrifter hvor det framgår at kommunens myndighet og oppgaver etter forskriftene er delegert til det interkommunale selskapet Finnmark Miljøtjeneste AS v/styret. Delegasjonen til styret gjelder myndighet til å utarbeide utdypende retningslinjer for den praktiske gjennomføringen av forskriftene samt gjennomføring av renovasjonsoppgavene.

Styreleder svarer sammenfallende med daglig leder at det hvert år gjennomføres fem til syv styremøter, årlige eiermøter i tillegg til ordinær generalforsamling hvert år hvor det foregår informasjonsflyt og rapportering. Herunder blir selskapets økonomi drøftet på styrenivå og eiernivå. Revisor har gjennomgått møtereferat fra eiermøter avholdt 18.01.2023 og 21.05.2024 samt protokoller fra generalforsamling årene 2021, 2022, 2023 og 2024 som viser dette. Generalforsamlingen behandler årlig selskapets årsrapport, resultatregnskap og balanse i tillegg til revisjonsberetning for siste regnskapsår. Årsrapporten det vises til i dette tilfellet er en pliktig årsberetning som utarbeides ved regnskapsavleggelsen. Ordfører svarte i egenerklæringsskjema at Karasjok kommune sikrer at eierstyringen utøves innenfor rammen av kommunestyrets vedtak gjennom å oppfylle eieravtale og vedtekter. Utøvelse av eierstyringen vil styrkes og formaliseres ytterligere ved å få på plass en eierskapsmelding. Kommunestyret vedtok 09.10.24 Eierskapsmelding Karasjok kommune 2024-2027 i sak 60/24.

Revisors vurdering

Karasjok kommune hadde per medio 2024 ikke utarbeidet en eierskapsmelding ved utløpet av valgperioden 2019-2023. Karasjok kommune hadde dermed **ikke oppfylt** kommuneloven § 26-1 og kravet om at det skal utarbeides og vedtas en eierskapsmelding minst én gang i valgperioden. Kommunestyret i Karasjok vedtok i møte 09.10.2024 Eierskapsmelding Karasjok kommune 2024-2027. Karasjok kommune **oppfyller** nå kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding.

KS anbefaler også at det årlig legges fram en rapport om selskapet til kommunestyret. Revisors vurdering er at KS sin anbefaling nr. 4 om årlig rapport til kommunestyret **ikke er oppfylt**. Den nettopp vedtatte eierskapsmeldingen for perioden 2024-2027 legger føringer på dette området.

3.1.5 Eierskapsseminarer

For å styrke det kommunale eierskapet anbefales det at kommunestyret får tid til kompetanseutvikling eksempelvis ved å avholde eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i perioden.

Jf. KS-anbefaling nr. 3

Revisors funn

Karasjok kommune gjennomfører ikke metodisk og systematisk folkevalgtopplæring som omhandler kommunalt eierskap og eierstyring- og kontroll. Ordfører svarte som eierrepresentant i egenerklæringsskjema til revisor at det ikke er etablert obligatorisk opplæring av og informasjon om eierstyring til folkevalgte eierrepresentanter.

Revisor registrerer at formell utveksling av kunnskap og erfaring begrenser seg til eiermøter en til to ganger i året. Eiermøter omfatter ikke deltakelse fra samtlige av kommunens folkevalgte. Både ordfører og styreleder bekrefter at det gjennomføres eiermøter mellom selskapet og representanter fra kommunen. Dette blir videre belyst i pkt. 3.1.7 i denne rapporten.

Revisors vurdering

Revisor har i denne eierskapskontrollen ikke funnet tilstrekkelig med opplysninger som godtgjør at folkevalgte i Karasjok kommune blir gitt informasjon om eierstyring, i den utstrekning som KS anbefaler kommunene. Anbefalingen til KS viser til at kompetanseutvikling kan skje gjennom «eierskapsseminarer». Revisor registrerer at begrepet «eiersamlinger» også benyttes om arenaer for slik kompetanseutvikling.

Intensjonen er at kommunestyret tidlig i valgperioden skal få utvikle kompetanse relatert til kommunalt eierskap. Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 3 som gjelder å sørge for god kunnskap til samtlige folkevalgte om eierskap **ikke er oppfylt**.

3.1.6 Gjennomgang og revisjon av avtaler og styringsdokumenter

Kommunestyret skal utarbeide, og bør jevnlig revidere, styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Jf. KS-anbefaling nr. 5

Revisors funn

En eierskapsmelding er et sentralt dokument for eierstyring og kontroll. Det har i tidsperioden som denne undersøkelsen gjelder ikke vært en politisk godkjent eierskapsmelding gjeldende for Karasjok kommune. Karasjok kommune fikk sin første eierskapsmelding vedtatt av kommunestyret i oktober 2024.

Revisor har undersøkt hvilke styringsdokumenter som foreligger for FIMIL AS og som har utspring fra stiftelsesdokumentet, eieravtalen og vedtekter (årstall for sist vedtatt i parentes);

- Eieravtale FIMIL AS (2013)
- Vedtekter FIMIL AS (2013)
- Retningslinjer for valgkomiteen (2011)
- Retningslinjer for styrets arbeid (2009)
- Retningslinjer for daglig leder (2009)
- Etske retningslinjer (2015)

Selskapets vedtekter ble sist revidert og behandlet av kommunestyrene i eierkommunene og vedtatt i generalforsamling i 2013. Etter dette finner ikke revisor at gjennomgang og revisjon av ovennevnte dokumenter er blitt foretatt av kommunestyret i Karasjok. Eieravtalen ble også vedtatt i 2013, vi finner ikke formell dokumentasjon per primo 2024 på at det har vært tema å ta denne avtalen opp til behandling igjen.

Både ordfører, styreleder og daglig leder svarte i egenerklæringsskjema at de forholder seg til målformuleringer, verdidokumenter, og etiske retningslinjer igjennom ovennevnte dokumenter.

Revisors vurdering

Det er flere år siden de sentrale styringsdokumentene for selskapet ble revidert. Revisor har ikke kommet over opplysninger som tilsier at styringsdokumentene skulle ha vært revidert eller at Karasjok kommune som en av eierne skulle ha løftet dette inn i styrende organ. Karasjok kommune har ikke tidligere ivaretatt kommunelovens krav om å ha eierskapsmelding, men kommunen har nylig fått en eierskapsmelding politisk vedtatt. En eierskapsmelding kan bidra til å sikre at revidering og rullering av styringsdokumenter for kommunalt eide virksomheter blir ivaretatt.

Revisors vurdering er at Karasjok kommune **ikke fullt ut har oppfylt** KS sin anbefaling nr. 5 om å utarbeide, og jevnlig revidere, styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet. De overordnede styringsdokumenter som foreligger for selskapet er vedtatt av kommunestyret. At anbefalingen er ikke fullt ut oppfylt begrunner vi i at Karasjok kommune for tidsperioden vi har undersøkt ikke har hatt eierskapsmelding.

3.1.7 Eiermøter

Det bør jevnlig gjennomføres eiermøter mellom kommunen og selskapet for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet.

Jf. KS-anbefaling nr. 6

Revisors funn

Styreleder svarer sammenfallende med ordfører at det gjennomføres årlige eiermøter i tillegg til ordinær generalforsamling hvert år hvor det foregår informasjonsflyt og rapportering. Eieravtalen til FIMIL AS angir følgende i kapittel 2 Organisasjon pkt. 2.2 Eiermøte;

Styret inviterer til eiermøte minst en gang i året. På eiermøte skal det blant annet orienteres om virksomhet og resultat i datterselskap.

Eiermøtet er et konsultativt og rådgivende organ for styret og eiermøtet har ingen besluttende myndighet.

På eiermøtene bør eierkommunene møte med både politisk og administrativ toppledelse.

Det ble avholdt eiermøte i FIMIL AS 18.01.2023 og revisor har gjennomgått møtereferatet. Temaet for møtet var satt i henhold til innkallingen som var sendt ut 09.01.2023. Følgende hovedsaker var til drøfting og orientering;

- Status for selvkostsituasjonen for FIMIL sine tjenester pr dato
- Styrets vedtak om innføring av 14 dagers renovasjon og bakgrunnen for dette
- Prinsippene bak solidarisk prisfastsetting
 - skal tjenestene til FIMIL være lik i alle kommuner?
 - Skal alle abonnenter fortsatt betale likt gebyr uansett avfallsmengde eller skal det evt. innføres graderte abonnerement basert på dunkstørrelse
- Harmonisering og oppdatering av forskriftene fra 2005
- Statlige myndighetskrav til avfallshåndteringen – på vei mot sirkulær økonomi

Styreleder presiserte at eiermøtet var en viktig arena for å ha dialog med kommunene selv om eiermøte er et konsultativt organ som ikke har noe besluttende myndighet i henhold til selskapets eieravtale. Styreleder ga en generell informasjon om utfordringer i avfallsbransjen generelt, og la vekt på følgende:

- Behov for samarbeid i regionen som følge av felles utfordringer. Dette har styrket seg betydelig de senere år spesielt mot vestfylket
- De økonomiske og organisatoriske utfordringene som FIMIL og datterselskap Rask har hatt de senere år
- Behov for å effektivisere og tenke nytt – dette sett opp mot både kostnads- og miljøaspektet.

Han kommuniserte også i eiermøtet at styret er et redskap for kommunene og at styret fatter avgjørelser innenfor sitt område på delegert myndighet. Styreleder la vekt på at styrets vedtak om innføring av 14 dagers renovasjon er innenfor styrets kompetanse, men sa samtidig at styret ikke hadde noen problemer med å forholde seg til klare signaler fra kommunene dersom de ønsket seg noe annet. Ifølge møtereferatet stilte ikke Karasjok kommune med noen representanter til dette eiermøtet. Det ble også avholdt eiermøte 21.05.2024, hvor kommunen deltok.

Revisor registrerer blant annet at følgende sak var på agenda i eiermøtet;

- «FIMIL og eierne. Hva vil eierkommunene med avfallsselskapet sitt?»

Det er planlagt å beramme eiermøte til høsten 2024.

Revisors vurdering

Karasjok kommune har igjennom eieravtalen med FIMIL AS bestemt at det skal være dialog mellom kommune og selskap ved at det skal avholdes eiermøter. Dette er også i tråd med selskapets vedtekter som angir at FIMIL AS skal være *et konsultativt organ for eierkommunene i spørsmål vedrørende avfall, avfallsbehandling og forurensning*. Revisor vurderer det som godt gjort at det legges til rette for dette med eiermøter som arena. Vi har likevel vurdert at Karasjok kommune til dels har oppfylt KS sin anbefaling nr. 6 om eiermøter da det er godt gjort at eiermøter blir avholdt, men at Karasjok kommune ikke deltok på ett av to møter vi har undersøkt nærmere. Informasjon i form av oppsummering fra eiermøtene ble sendt til kommunen i brevform fra selskapet.

KS sin anbefaling nr. 6 om at det bør gjennomføres eiermøter mellom kommunen og selskapet for å bidra til god kunnskap om og dialog med selskapet, vurderes **til dels oppfylt** av Karasjok kommune. Det er planlagt å beramme nytt eiermøte til høsten 2024.

3.1.8 Oppnevning av eierrepresentanter

Det anbefales som hovedregel at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet.

Jf. KS-anbefaling nr. 7

Revisors funn

Eieravtalen til FIMIL AS er behandlet og vedtatt av kommunestyret i Karasjok kommune samt angir at det er ordfører som er oppnevnt som eierrepresentant og stiller til generalforsamling i selskapet. Revisor registrerer at det er ordfører som er Karasjok kommunes eierrepresentant i FIMIL AS.

Revisors vurdering

Revisor vurderer KS sin anbefaling nr. 7 om at kommunestyret oppnevner sentrale folkevalgte som selskapets eierrepresentanter i eierorganet som **oppfylt**. Karasjok kommune oppfyller kravet i anbefalingen gjennom vedtakelsen av eieravtalen.

3.1.9 Generalforsamlingens møter

Bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamling og representantskapsmøter bør tas inn i selskapets vedtekter, slik at det tas hensyn til kommunens behov for å ha tid til å behandle aktuelle saker.

Jf. KS-anbefaling nr. 8

Ordinær generalforsamling skal holdes innen seks måneder etter utgangen av hvert regnskapsår. På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

1. godkjenning av årsregnskapet og eventuell årsberetning
2. andre saker som etter loven eller vedtektene hører under generalforsamlingen

Jf. aksjeloven § 5-5 (1) og (2)

Revisors funn

Vedtektene § 8 og Eieravtalen til FIMIL AS angir følgende i kapittel 3 Generalforsamlingen pkt. 3.3 Innkalling til møte i generalforsamlingen;

Ordinær generalforsamling avholdes hvert år innen utgangen av mai måned.

Annonsering av generalforsamlingen med angivelse av dagsorden, skjer med minimum 3 ukers varsel i brev til eierkommunene.

Innkalling til generalforsamling sendes eierkommunene senest 1 uke før generalforsamlingens møte. Vedlagt innkallingen følger styrets utredninger, styrets årsrapport og revidert resultatregnskap.

De fire siste årene fra 2021 til 2024 er det blitt avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS på følgende datoer; 15.09.2021, 17.06.2022, 31.05.2023 og 21.05.2023. Forskyvningene på møtedatoer i årene 2021 og 2022 skyldes forsinkelser i forbindelse med årsoppgjørrevisjon av selskapets regnskap. Selskapet har vist til at for år 2021 vedtok Stortinget – på grunn av Corona-situasjonen – i vedtak av 18.06.2021, at frist for å avvikle generalforsamling ble utvidet med to måneder. Den reelle oversittelse av frist dette året var dermed på 15 dager.

I alle de fire møtene har innkalling og saksliste blitt godkjent av generalforsamlingen. Revisor har gjennomgått disse dokumentene samt protokollene. Det er ved alle de fire avholdte generalforsamlingene blitt protokollført redegjørelse for saksgang med dateringshenvisning til når annonsering ble gjort og videre til tidspunkt for utsendelse av formell innkalling med saksliste og sakspapirer. I alle fire nevnte år har møtet blitt annonsert og generalforsamlingen innkalt i henhold til de frister som er angitt i vedtekter og eieravtalen.

Vedtektene § 8 og eieravtalen til FIMIL AS angir følgende i kapittel 3 Generalforsamlingen pkt. 3.4 Saksbehandling i generalforsamlingen;

På den ordinære generalforsamlingen skal følgende saker behandles og avgjøres:

- Konstituering
- Årsberetning, resultatregnskap og balanse
- Anvendelse av overskudd eller dekning av underskudd i henhold til den fastsatte balanse
- Fatte vedtak om utdeling av utbytte
- Valg av styre, styreleder, nestleder og revisor
- Oppnevning av valgkomite
- Saker innmeldt av eierkommunene
- Andre saker som iht lov eller vedtekter hører under generalforsamlingen

Generalforsamlingen har med enstemmig vedtak godkjent revisjonsberetning, årsrapport, resultatregnskap og balanse for alle de fire ovennevnte årene i tidsrommet fra 2021 til 2024. Det samme gjelder for valg av styre og revisor samt godkjennelse av fastsetting av styrehonorar og oppnevning av valgkomite for det kommende år. Karasjok kommune har vært representert ved alle generalforsamlingene avholdt i ovennevnte periode.

Revisors vurdering

Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 8 om at innkallingsfrist til generalforsamlingen står i selskapets vedtekter er **oppfylt**.

Når det gjelder den videre etterlevelsen av aksjeloven, vurderer revisor at ordinær generalforsamling i ett av de fire årene i perioden 2021-2024 (GF 15.09.21) ikke har blitt avholdt *innen seks måneder* etter utgangen av hvert regnskapsår, slik som aksjeloven § 5-5 (1) foreskriver. Bestemmelsen ***vurderes oppfylt for tre av de fire årene***. Selskapet har vist til at for år 2021 vedtok Stortinget – på grunn av Corona-situasjonen – i vedtak av 18.06.21, at frist for å avvikle generalforsamling ble utvidet med to måneder. Den reelle oversittelse av frist dette året var dermed på 15 dager.

Generalforsamlingen har behandlet de saker som er omtalt i aksjeloven § 5-5 (2), og denne bestemmelsen i aksjeloven er dermed **oppfylt**.

Når det gjelder selskapets egne vedtekter, så angir disse imidlertid at ordinær generalforsamling skal avholdes *hvert år innen utgangen* av mai måned. Denne vedtektsbestemmelsen er dermed altså **ikke overholdt for to** (GF 15.09.21 og GF 17.06.22) **av de fire** ordinære generalforsamlingene vi har undersøkt nærmere.

De saker som vedtektene angir skal behandles, er for alle de fire ordinære generalforsamlingene overholdt. Når det gjelder innkalling og saksliste viser alle protokollene fra generalforsamlingene at disse er godkjent. Revisor vurderer her at aksjelovens bestemmelser er oppfylt.

Karasjok kommune har vært representert ved alle generalforsamlingene avholdt i ovennevnte fire års periode.

3.1.10 Styrets sammensetning og kompetanse

Eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkelte selskapets formål og virksomhet. Habilitetsspørsmål bør vurderes ved valg av styremedlemmer. Det anbefales også at selskapet sikrer opplæring av styremedlemmene.

Eierorganet bør tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styret. Kjønnsbalansen bør sikres både blant de faste medlemmene til styret og blant varamedlemmene.

Eier bør anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Styret bør etablere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse.

Styremedlemmer i morselskaper bør som hovedregel ikke sitte i styret i datterselskap.

Jf. KS-anbefaling nr. 9, 11, 12 og 13

Revisors funn

Det framgår av eieravtalen pkt. 2.2 at generalforsamlingen velger selskapets styre og fastsetter styrets arbeidsvilkår. Styret rapporterer til generalforsamlingen.

Ordfører svarte i egenerklæringsskjema at kommunen ivaretar og sikrer sin eierstyring gjennom å oppfylle eieravtalen og selskapets vedtekter. Dette vil styrkes ved at en eierskapsmelding skal utarbeides og vedtas innen utgangen av 2024. Vi registrerer at kommunens første eierskapsmelding etter de nye reglene er blitt utarbeidet i 2024, og at kommunestyret i Karasjok vedtok denne i møte 09.10.24, ved behandling av sak 60/24. Karasjok kommune har sin representant i styret og generalforsamling, samt skal sende representanter til eiermøtene. Generalforsamlingen velger styre. Av svaret til ordfører kan man slutte at eierkommunenes deltakelse og tilstedeværelse i styrende og besluttende organ utgjør et viktig prinsipp da virksomheten er et interkommunalt eid aksjeselskap. Revisor registrerer at det helt fra etableringen av selskapet har stått sentralt å følge opp at alle eierkommunene er representert med hver sine stemmer i selskapets organer. Revisor har gjennomgått innkallinger og møteprotokoller fra alle styremøtene i FIMIL AS for årene 2021, 2022, 2023 og fram til medio 2024. Gjennomgangen viser at Karasjok kommune har vært representert i 15 av 20 avholdte styremøter i denne perioden.

Videre registrerer revisor at det er utarbeidet retningslinjer for valgkomite. Revisor har gjennomgått dokumentet som gir klare føringer for valgkomiteen som velges av generalforsamlingen.

Valgkomiteen har følgende mandat;

Valgkomiteen skal forberede og fremme innstilling på:

- Valg av nytt styre.
- Valg av styreleder og nestleder.

- Valg av selskapets revisor.
- Styrets godtgjørelse for neste valgperiode.

Valgkomiteens arbeid med sammensetning av styre og rekruttering av kandidater er underlagt følgende føringer;

Ved sammensetning av styret bør følgende momenter vurderes:

- Styrets samlede kompetanse og erfaring.
- Selskapets langsiktige strategi, herunder eierinteresser.
- Eventuelle signaler gitt av generalforsamlingen.
- At styret har representanter fra både små og store eierkommuner.

Valgkomiteen skal henvende seg til eierkommunene for å be om forslag på kandidater til styret. I sitt arbeid kan komiteen innhente ytterligere opplysninger fra eiere, fra sittende styremedlemmer og fra daglig leder.

Ser vi hen til styresammensetningen i FIMIL AS for årene 2023 og 2024 kan vi slutte at kompetanse innen økonomi, administrasjon, ledelse, styrearbeid, avfallsbransje og politisk erfaring er blitt prioritert ved sammensetning av selskapets styre. Karasjok kommunes representanter i styret har i perioden 2021-2024 vært Mette Anti Gaup med Jan Gunnar Johansen som personlig vara. Vi finner ikke konkrete dokumenterte vurderinger fra Karasjok kommune som eier på hvilke kriterier kommunen vektlegger, utover den informasjon vi har for valgkomiteens arbeid.

Revisor registrerer at når valg av styre foretas og nytt styre konstitueres i morselskapet FIMIL AS, så er videre praksis at de valgte kandidater også blir registrert som styre til datterselskapet Rask AS.

Selskapet har opplyst at de er klare over KS sin anbefaling, men at beslutningen om å ha gjennomgående styre i mor - og datterselskap er tatt for å sikre overordnet helhetstenkning og tettere samarbeid vurdert ut ifra konsernets stilling.

Ordfører har svart revisor med at det ikke gis tilbud om opplæring av styrets medlemmer i regi av kommunen og at eierkommunene ikke evaluerer styret. Styreleder har svart at det ikke gjøres noen formell evaluering av styrets arbeid og at det ikke er skriftliggjort eller definert strategier og retningslinjer direkte fra eierkommunene. Selskapet har imidlertid utarbeidet retningslinjer for styret og etiske retningslinjer. Det sistnevnte sees hen til når en står ovenfor habilitetsspørsmål.

Både ordfører og styreleder viser til at det er utarbeidet styrende dokumenter for selskapet. Revisor registrerer at det i dokumentene gjeldende for styret framgår at formålet med retningslinjer for styret er å ordne styrearbeidet mest mulig hensiktsmessig og å gi utdypende informasjon om hvilke plikter og rettigheter medlemmene i styret har.

Retningslinjer for styrets arbeid omhandler at det skal utarbeides årsplan for styrearbeidet samt at det skal gjennomføres seks møter per år. Møteplaner settes opp som halvårsplaner. Styret får videre i retningslinjene føringer for forberedelse, gjennomføring og saksgang i tilknytning til styremøter, saker som skal settes på dagsorden, om innkallelse og om protokollen. Det er også informasjon om inhabilitet og om styremedlemmenes taushetsplikt. Videre framgår det av vedtektene § 6 at styret skal bestå av seks medlemmer med seks personlige varamedlemmer. Styret skal videre bestå av tre kvinner og tre menn.

Revisor har gjennomgått protokoller fra avholdt ordinær generalforsamling i FIMIL AS for årene 2021, 2022, 2023 og 2024. I forbindelse med gjennomgangen registrerer revisor at kjønnsbalansen i styret overholdes igjennom alle disse årene når valgkomiteen hvert år legger fram sine forslag til

generalforsamlingen. Kjønnbalansen ivaretas både for faste medlemmer og for varamedlemmene som velges. Alle de seks eierkommunene er representert i styret til FIMIL AS der hver kommune til enhver tid har sin representant inne enten som leder, nestleder eller styremedlem. Alle de seks medlemmene av styret har en personlig vara. Styrets medlemmer og varamedlemmer velges normalt for tre år ad gangen, og slik at to av styrets seks representanter er på valg hvert år.

Styreleder og nestleder velges av generalforsamlingen for ett år ad gangen.

Revisors vurdering

Vi finner det godt gjort at tilpasning av kompetanse blir ivaretatt med hensyn til sittende styre og ved rekruttering av kandidater til styret. Det foreligger også føringer for håndtering av habilitetsspørsmål. KS sin anbefaling nr. 9 vurderes oppfylt. Når det gjelder kjønnbalansen, ivaretas også dette i tråd med selskapets vedtekter, og KS sin anbefaling nr. 11 vurderes oppfylt.

KS sin anbefaling nr. 12 vurderes til ikke oppfylt om at eier bør anbefale styret jevnlig å vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet. Ny eierskapsmelding for Karasjok kommune perioden 2024-2027 gir imidlertid føringer på området.

Revisor vurderer også at KS sin anbefaling nr. 13 ikke fullt ut er oppfylt, dette da styremedlemmer i morselskaper som hovedregel ikke bør sitte i styret i datterselskap. Selskapet har opplyst at de er klare over KS sin anbefaling, men at beslutningen om å ha gjennomgående styre i mor - og datterselskap er tatt for sikre overordnet helhetstenkning og tettere samarbeid vurdert ut ifra konsernets stilling.

3.1.11 Bruk av valgkomité

Bruk av valgkomité ved valg av styre i kommunalt eide selskaper bør fastsettes i vedtektene.

Jf. KS-anbefaling nr. 10

Revisors funn

Vedtektene til FIMIL AS omtaler ikke eksplisitt bruk av valgkomite. Eieravtalen presiserer i pkt. 2.4 at generalforsamlingen oppnevner valgkomite som blant annet forbereder valg av styre. Valgkomiteen arbeider etter egne retningslinjer og rapporterer til generalforsamlingen.

Revisors vurdering

Anbefaling nr. 10 fra KS er ikke oppfylt som følge av at det ikke er vedtektsfestet bruk av valgkomité ved valg til styret i FIMIL AS. Revisor anser imidlertid at hensynet bak anbefalingen langt på vei er ivaretatt gjennom bestemmelsen i eieravtalen.

3.1.12 *Bruk av numeriske vararepresentanter*

Det anbefales at det oppnevnes varamedlemmer til styret i selskaper. Ordningen med numeriske varamedlemmer bør benyttes for å sikre kontinuitet og kompetanse i styret.

Jf. KS-anbefaling nr. 14

Revisors funn

Ifølge FIMIL AS sine vedtekter § 6 skal styret bestå av seks medlemmer med seks respektive personlige varamedlemmer, og alle seks styremedlemmer skal ha personlige varamedlemmer. Leder og nestleder betraktes også som medlemmer i denne sammenhengen og skal også ha sin personlige vara. Det er altså bruk av personlige varamedlemmer slik at kommunen er representert dersom et fast medlem ikke kan møte. Noe som også bekreftes av ordfører og styreleder ved besvarelse av egenerklæringsskjema for denne undersøkelsen.

Revisors vurdering

FIMIL AS har ikke numeriske varamedlemmer slik som KS anbefaler. Det er imidlertid ikke direkte relevant for dette selskapet ettersom hver av de seks eierkommunene har sin representant i styret. Ordningen med personlig varamedlem er nødvendig for å sikre kommunenes tilstedeværelse i styret.

3.2 Styret

3.2.1 *Rutiner for habilitetskonflikter*

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper.

Jf. KS-anbefaling nr. 15

Revisors funn

Generalforsamlingen i FIMIL AS som ble avholdt 31.05.2023 behandlet i sak 7/23 Valg av styre, styreleder og nestleder. Det ble fattet enstemmig vedtak på valgkomiteens innstilling. Valgresultatet ble at sittende ordfører i en av de seks eierkommunene (ikke Karasjok kommunes ordfører) ble valgt inn som personlig vara for styreleder. Ettersom kandidaten også hadde vært medlem i valgkomiteen fram til generalforsamlingen, ble det protokollført at kandidaten fratrådte den videre behandlingen av komiteens oppgaver. Selskapet har opplyst at på tidspunktet den aktuelle ordføreren ble valgt inn til styret våren 2023, var det avklart at denne ikke ville stille til kommunevalget senere på høsten 2023. Det var også besluttet at neste styremøte i selskapet ikke ville bli avholdt før etter kommunevalgdagen.

I forbindelse med valg av styre ved generalforsamling avholdt 21.05.2024 ble varaordfører i den samme kommunen valgt til personlig vara for kommunens representant og styremedlem i styret til FIMIL AS.

I egenerklæringsskjemaet til styreleder stilte revisor spørsmål om hvordan forholdet til mulig nærstående og inhabilitet håndteres. Det var også spørsmål om det er etablert faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ny eierskapsmelding for Karasjok kommune perioden 2024-2027 tematiserer imidlertid føringer på området.

Styreleder svarte at det ikke foreligger faste rutiner, men at styret på dette området forholder seg til de etiske retningslinjene for hele selskapet som ble vedtatt i 2015. Her står følgende om framgangsmåter ved håndtering av mulige habilitetskonflikter:

For styret og ansatte gjelder regelen om at hvis man er tvil bør man avstå eller ta spørsmålet opp med nærmeste overordnet.

Styret og ansatte skal unngå å komme i en situasjon som kan medføre en konflikt mellom selskapets interesser og personlige interesser. Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelse i en sak vi deltar i behandlingen av eller vi har ansvar for å gjennomføre, skal dette tas opp med overordnet.

Det er også som tidligere nevnt utarbeidet og vedtatt retningslinjer for styrets arbeid, hvor følgende presiseres med hensyn til inhabilitet:

Et styremedlem eller daglig leder må ikke delta i behandlingen av eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del, eller for noen nærstående, at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Med nærstående menes her den krets av personer som er nevnt i aksjeloven § 1-5.

Et styremedlem eller daglig leder må heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.

Daglig leder har svart nei på spørsmål i egenerklæringsskjema om det er tilknytninger mellom nærstående blant selskapets administrasjon, styre og eiere.

Revisors vurdering

En sittende ordfører fra en av eierkommune til FIMIL AS har vært vara til styrets leder i FIMIL AS. Dette er ikke i tråd med KS sin anbefaling som angir uttrykkelig at ordfører og kommunedirektør ikke bør være medlem av styre i kommunens selskaper. Revisor anser at dette avviket på anbefalingen ikke hadde praktisk betydning og at det har blitt rettet opp i. Vi viser til selskapets opplysninger om at da den aktuelle ordføreren ble valgt inn i styret våren 2023 var det avklart at vedkommende ikke ville stille til kommunestyrevalget senere på høsten dette året. Det hadde også blitt besluttet at neste styremøte i selskapet ikke ville bli avholdt før etter kommunevalgdagen.

Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 15 **ikke fullt ut** er oppfylt ved at styrene bør etablere *faste rutiner* for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Dette er noe som en eierkommune kan påvirke gjennom styringssignaler og aktiv eierstyring. Ny eierskapsmelding for Karasjok kommune perioden 2024-2027 omhandler dette.

Vi presiserer imidlertid her at Karasjok kommunes ordfører eller kommunedirektør ikke sitter i styret til FIMIL AS. KS anbefaler at ordfører og kommunedirektør ikke bør sitte i styre i selskaper.

3.2.2 Registrering av styreverv

Alle som påtar seg styreverv og som sitter i ledelsen for kommunale foretak og selskaper bør registreres i KS sitt styrevervregister.

Jf. KS-anbefaling nr. 17

Revisors funn

Styreleder svarte i egenerklæringsskjema at styret ikke er registrert i KS Styrevervregister. Revisors undersøkelse viser at det ikke har vært gjort en kollektiv registrering, men at flere av styremedlemmene de tre siste årene fram til 2024 er registrert i styrevervregisteret. I den nylig vedtatte eierskapsmeldingen for Karasjok kommune er det gitt føring om at alle som påtar seg styreverv for kommunale selskaper bør registrere vervene sine på styrevervregisteret til KS.

Revisors vurdering

Flere av medlemmene av styret i FIMIL AS har i de senere år vært registrert i styrevervregisteret til KS. Karasjok kommune har ikke før nylig vedtatt eierskapsmelding gitt føringer om registrering i styrevervregisteret og selskapet selv har ikke tilsluttet seg styrevervregisteret. Ikke alle styremedlemmene har vært registrert. Revisors samlede vurdering blir av denne grunn at KS sin anbefaling nr. 17 **ikke fullt ut** er ivaretatt.

KS opplyser på nettsidene til styrevervregisteret at «*For kommunalt eide selskaper/foretak kan både eiere og styre vedta å slutte seg til styreregisteret. Dette kan gjøres gjennom styringsdokumenter (eierskapsmeldinger, eierstrategier, vedtekter/selskapsavtaler, styreinstrukser el.l.) eller i vedtak i eierorgan eller styre*».

3.2.3 Etiske retningslinjer for selskapsdriften

Eier bør sørge for at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Jf. KS-anbefaling nr. 19

Revisors funn

FIMIL AS har utarbeidet etiske retningslinjer for selskapsdriften som ble vedtatt i 2015. Ifølge opplysninger gitt i denne undersøkelsen er utarbeidelsen av retningslinjene ikke initiert av eierkommunene som et ledd i aktiv eierstyring.

Hovedmålet med FIMIL AS sine etiske retningslinjer er å skape felles holdninger til hvordan selskapet skal drives, slik at eiere, kunder, ansatte, offentlige myndigheter og samarbeidende/konkurrerende selskaper til enhver tid har tillit til selskapets profesjonalitet og integritet.

Begreper i de etiske retningslinjene er habilitet, verv, tillit, respekt, lojalitet, gaver, representasjon, lån av biler, maskiner og utstyr, taushetsplikt, kunder, miljø og adferd i trafikken.

Til slutt omtales det ansvar som påhviler alle i styret og enhver ansatt med hensyn til å etterleve de etiske retningslinjene.

De etiske retningslinjene gjelder for styret og alle ansatte i FIMIL AS, og alle plikter å gjøre seg kjent med og følge selskapets etiske retningslinjer.

I den nylig vedtatte eierskapsmeldingen for Karasjok kommune er det inntatt en forventning fra kommunen til selskapene om at selskapene har et bevisst forhold til etiske retningslinjer.

Revisors vurdering

FIMIL AS har utarbeidet etiske retningslinjer for selskapsdriften.

Revisor vurderer at KS sin anbefaling nr. 19 er **oppfylt**.

3.3 Avtalemessige og juridiske forhold. Daglig leders fullmakter

I egenerklæringsskjemaet til styret og daglig leder har revisor stilt spørsmål i tilknytning til avtalemessige og juridiske forhold som er relevante for FIMIL AS.

Fullmakter som er gitt internt i virksomheten framgår av retningslinjer for daglig leder, som også har instruks fra styret om å forholde seg til de enhver tid gjeldende styringsdokumenter utarbeidet for FIMIL AS.

Forsikring av virksomheten og styreansvarsforsikring

Virksomheten har ifølge styreleder og daglig leder alle lovpålagte forsikringer av personal i KLP og skadeforsikringer i Gjensidige knyttet til bygg, materiell som biler og maskiner, eiendeler ute, driftstap, reiseforsikring og produksjons- og virksomhetsansvar. FIMIL AS har styreansvarsforsikring.

Regelverket om offentlige anskaffelser

Styreleder og daglig leder har opplyst at selskapet følger regelverket for offentlige anskaffelser ved innkjøp og benytter anbud/tilbudsinnhenting i henhold til gjeldende terskelverdier. Selskapet foretar anskaffelser gjennom kjøp av biler, produksjonsmateriell, økonomi og rådgivningstjenester og nedstrømsløsninger for avfall.

Regelverket om offentlighet

Styreleder har opplyst at selskapet følger reglene i offentleglova.

Bestemmelser om helse, miljø og sikkerhet

Styreleder har opplyst at selskapet overholder bestemmelser som gjelder HMS for avfallsselskaper.

Om håndtering av varsler og konflikthåndtering, har styreleder opplyst at FIMIL AS jobber med utarbeidelse av egne varslingsrutiner som er estimert ferdigstilt i løpet av mai 2024. Gjennom avtale med HEMIS (bedriftshelsetjeneste) har FIMIL AS tilgang til bistand for oppfølging av varsler og HEMIS kan trekkes inn ved konflikthåndtering. Det er per primo 2024 ikke etablert et system for avvikshåndtering i virksomheten.

Oppfølging av daglig leder

Styreleder følger opp daglig leder gjennom fem til syv styremøter per år i tillegg til årlig samtale mellom daglig leder og et samlet styre. Ellers gjennomføres det jevnlig møter og samtaler mellom daglig leder og styreleder/nestleder.

Forpliktelser til offentlige instanser og tvister for domstolene

FIMIL AS har ikke uoppgjorte skatte- eller merverdiavgiftskrav. Det er ingen tvister for domstolene eller konflikter med samarbeidspartnere eller egne ansatte.

Selskapet har per primo 2024 ingen mottatte pålegg eller andre plikter fra offentlige instanser.

3.4 Økonomiske forhold og fremtidsutsikter

I egenerklæringsskjemaet som revisor sendte til styreleder og daglig leder inngikk det også spørsmål om økonomiske forhold og fremtidsutsikter for FIMIL AS.

Revisjonshonoraret til selskapets revisor Enter Revisjon Finnmark AS, ble for 2023 utgiftsført med kr 88.000.

Daglig leder har opplyst at Økonomiservice AS er regnskapsfører for FIMIL AS, hvor det kjøpes regnskapstjenester for inntil kr 400.000 per år.

Momentum Solutions AS bistår med kvalitetssikring av budsjett i tillegg til gjennomgang av og utarbeidelse av selvkostregnskapet, grunnlaget for gebyrsetting og diverse dokumentasjon knyttet til dette. Kostnadene for FIMIL AS her beløper seg til om lag kr 200-250.000 per år.

FIMIL AS kjøper også rådgivningstjenester fra Avfallsmegling Nord AS blant annet knyttet til nedstrømsløsninger samt gjennomføring og evaluering av anbudsprosesser i forbindelse med innkjøp. Daglig leder har opplyst at kostnadene for FIMIL AS her beløper seg til om lag kr 100.000 per år.

Daglig leder opplyser videre til revisjonen at FIMIL AS per desember 2023 har om lag kr 12,3 millioner i langsiktig gjeld hos DNB Bank ASA.

Selskapets heftelser i fast eiendom knytter seg til bygningsmassen på Gairasmoen avfallsanlegg g.nr.20 b.nr.1 f.nr.17 i Porsanger kommune.

Det er per primo 2024 ikke gjennomført risikoevaluering av virksomheten med hensyn til drift, økonomi og misligheter. Styret behandler budsjett, perioderegnskap, årsregnskap med resultat/balanse samt årsberetning og revisjonsberetning før dette forelegges generalforsamlingen.

På spørsmål om hvilke faktorer som er sentrale for selskapets forutsetninger for videre drift, viste daglig leder til eierkommunenenes ønske om fortsatt å tildele FIMIL AS rettigheter slik det framgår av eieravtalens pkt. 1.4 om selskapets formål.

Daglig leder svarte til slutt i egenerklæringsskjemaet at selskapet per primo 2024 ikke har identifisert forhold som tilsier at driftsforutsetningen kan bli svekket.

Det er heller ikke identifisert økonomiske forhold som tilsier en forverring av selskapets drift.

3.5 Oppsummering og samlet konklusjon

Konklusjon:

På grunnlag av revisors funn og vurderinger gjøres følgende konklusjoner på problemstillingene for denne eierskapskontrollen:

- 1. Karasjok kommune fører ikke fullt ut kontroll med sine eierinteresser i Finnmark Miljøtjeneste AS**
- 2. Karasjok kommunes eierinteresser utøves ikke fullt ut i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse**

Revisors konklusjoner bygger på våre vurderinger av Karasjok kommune som eier av FIMIL AS målt opp mot kriterier fastsatt fra både lovverk og anbefalinger som retter seg mot kommunen som selskapseier.

Følgende av KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll som vi har benyttet som kriterier, er vurdert oppfylt:

Anbefaling nr. 1 - Velge selskapsform ut fra formål og behov

Anbefaling nr. 2 - Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private

Anbefaling nr. 7 - Som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet

Anbefaling nr. 8 - Sørge for bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger og representantskapsmøter

Anbefaling nr. 9 - Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret

Anbefaling nr. 11 - Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styrene

Anbefaling nr. 19 - Sørge for at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften

Følgende av KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll som vi har benyttet som kriterier, er vurdert til dels eller ikke fullt ut oppfylt:

Anbefaling nr. 5 - Revidere styringsdokumenter og avtaler jevnlig

Anbefaling nr. 6 - Holde jevnlig eiermøter

Anbefaling nr. 13 - Som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskaper

Anbefaling nr. 15 - Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet

Anbefaling nr. 17 - Registrere styreverv i KS styrevervregister

Følgende av KS sine anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll som vi har benyttet som kriterier, er vurdert **ikke oppfylt**:

Anbefaling nr. 3 - Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap

Anbefaling nr. 4 - Utarbeide en årlig eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret

Anbefaling nr. 12 - Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene

Revisor har også brukt som kriterier anbefaling nr. 10 og nr. 14 om henholdsvis å vedtektsfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser og om oppnevning av numeriske vararepresentanter til styret. Anbefalingene er ikke oppfylt. Dette er imidlertid ikke vektlagt i de samlede konklusjonene. Det er ikke vedtektsfestet bruk av valgkomité, men hensynet bak anbefalingen er langt på vei ivarettatt gjennom bestemmelse i eieravtalen. Numeriske varamedlemmer er ikke direkte relevant for dette selskapet ettersom hver av de seks eierkommunene har sin representant i styret. Ordningen med personlig varamedlem er nødvendig for å sikre kommunenes tilstedeværelse i styret.

Følgende bestemmelser i aksjeloven er vurdert **oppfylt**:

Aksjeloven § 2-1 om stiftelsesdokument og vedtekter

Aksjeloven § 5-5 (2) om saker som generalforsamlingen skal behandle

Følgende bestemmelser i aksjeloven er vurdert **i stor grad, men ikke fullt ut oppfylt**:

Aksjeloven § 2-2 om selskapets vedtekter

Aksjeloven § 5-5 (1) om tidspunkt for ordinær generalforsamling

Som det framgår av foreliggende rapport, har det ikke før oktober 2024 vært en politisk vedtatt eierskapsmelding for Karasjok kommune. En eierskapsmelding er nylig vedtatt 09.10.2024, og kommunen oppfyller nå kommunelovens § 26-1 om å vedta eierskapsmelding minst én gang i valgperioden.

4 ANBEFALINGER

Revisor skal i eierskapskontroller gi anbefalinger til selskapseier når det er hensiktsmessig. Vi anbefaler Karasjok kommune å videreutvikle sine rutiner for oppfølging og kontroll av eierinteresser og eierstyring, herunder bør Karasjok kommune påse at det gis opplæring til folkevalgte samt sikre at kommunen deltar med representanter på alle møter i styrende organ og på arenaer relatert til eierskap i selskaper.

Karasjok kommunes eierskapsmelding ble vedtatt av kommunestyret 09.10.2024. Da eierskapsmeldingen i skrivende stund nylig er vedtatt, har vi derfor ikke gjort undersøkelser av oppfølgingen av eierskapsmeldingen.

5 UTTALELSER

Revisor sendte 26.10.2024 og 29.10.2024 et rapportutkast til faktagjennomgang og uttalelse til Karasjok kommune og FIMIL AS:

Selskapet ved daglig leder ga følgende tilbakemelding i e-post 30.10.2024:

Fra: Hans Petter Harangen <Hans@fimil.no>

Sendt: onsdag 30. oktober 2024 08:33

Til: Bjørn-Christian Johansen <bjorn-christian.johansen@komrevnord.no>; FiMil <fimil@fimil.no>

Kopi: Margrete Mjølhus Kleiven <margrete.kleiven@komrevnord.no>; Inge Johannessen <inge.johannessen@komrevnord.no>; Tor Bjarne Stabel <tbs@printoas.no>

Emne: SV: Eierskapskontroll Karasjok kommune-FIMIL AS - Rapport til faktagjennomgang-uttalelse

Endelig kommentar:

FIMIL har gjennomgått eierskapskontrollen og kommentert innholdet ved en anledning. FIMIL godkjenner rapporten slik den er, og mener den viser en ett godt bilde. FIMIL vil i eiermøte i desember diskutere gjennomgående styre med eierkommunene på bakgrunn av denne rapporten.

Med vennlig hilsen
Finnmark Miljøtjeneste AS

Hans Petter Harangen
Daglig Leder
Tlf: 920 40 951
Sentralbord: 47 86 43 00
Epost: Hans@fimil.no

Ordfører i Karasjok kommune ga følgende uttalelse til rapporten i e-post 05.11.2024:

Fra: Svein Atle Somby <svein.atle.somby@karasjok.kommune.no>

Sendt: tirsdag 5. november 2024 15:20

Til: Margrete Mjølhus Kleiven <margrete.kleiven@komrevnord.no>

Emne: SV: Rapport fra eierskapskontroll i Fimil AS til uttalelse, Karasjok kommune

Hei!

Jeg har ingen kommentarer til rapporten. Ser bare at vi må bli bedre på rutiner i forhold til de avvikene og anbefalinger som kommer frem i rapporten.

Dearvvuodaigun / Med hilsen

Svein Atle Somby

Sátnejodiheaddji

Ordfører

(+47) 922 42 666

Karášjoga gielda
Karasjok kommune

Sámi váibmosuotna – gilli, gos kultuvrrat deaivvadit
Den samiske pulsåren – bygda der kulturer møtes

Ráđđeviessogeaiddnu 4, 9730 Karášjohka Karasjok
www.karasjok.kommune.no

6 REFERANSER

- Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven)
- Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, KS (2020)⁵
- Eieravtale FIMIL AS
- Vedtekter for FIMIL AS
- Eierskapsmelding Karasjok kommune 2024-2027
- Protokoller og relevante vedtak i kommunestyret, generalforsamlingen og styret

⁵ Samtlige av KS sine anbefalinger er inntatt i vedlegg i denne rapportens kapittel 7

7 VEDLEGG

KS anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll:

1. Velge selskapsform ut fra formål og behov
2. Skille mellom skjermet virksomhet og virksomhet i konkurranse med private
3. Sørge for god kunnskap til folkevalgte om eierskap
4. Utarbeide en årlig eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret eller Fylkestinget
5. Revidere styringsdokumenter og avtaler jevnlig
6. Holde jevnlige eiermøter
7. Som hovedregel bør sentrale folkevalgte oppnevnes som representanter i eierorganet
8. Sørge for bestemmelser om innkallingsfrist til generalforsamlinger og representantskapsmøter
9. Sørge for god sammensetning og kompetanse i styret
10. Vedtektsfeste bruk av valgkomité ved styreutnevnelser
11. Sørge for balansert kjønnsrepresentasjon i styrene
12. Lage rutiner for å sikre nødvendig kompetanse i selskapsstyrene
13. Som hovedregel bør styremedlemmer i morselskapet ikke sitte i styrene i datterselskaper
14. Oppnevne numeriske vararepresentanter
15. Etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet
16. Foreta en prinsipiell avklaring av godtgjøring av styreverv
17. Registrere styreverv i KS styrevervregister
18. Sørge for at selskapene melder seg inn i en arbeidsgiverorganisasjon
19. Sørge for at selskapsstyrene utarbeider og jevnlig reviderer etiske retningslinjer for selskapsdriften
20. Avklare forholdet mellom kommunedirektøren og daglig leder av foretaket ved opprettelse av kommunale eller fylkeskommunale foretak
21. Sørge for at kontrollutvalget sikres god nok rammebetingelser for å utøve sin funksjon på en god måte

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner og fylkeskommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater.

Selskapets eiere og oppdragsgivere er Finnmark fylkeskommune, Troms fylkeskommune, Nordland fylkeskommune og 51 kommuner fordelt på Nordland samt Troms og Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontorer i Alta, Bodø, Finnsnes, Hammerfest, Lakselv, Leknes, Narvik, Sortland, Svolvær og Tromsø.

Vi har 55 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av 16 medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

